

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Amerikai magyarok szózata a világhoz

Tiltakozó gyűlés Saint-Louisban

Budapest, július 13. (MTL.) Május hó 3-án Missouri államban Sant Loiesnek és környékének magyar eredetű lakosai a Concordia Hallban nagy tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen állást foglaltak a magyar területek erőszakos elszakítása ellen. Ez a gyűlésezet, amely a sant-louis Szent István Egyet elnökének és titkárának kezdeményezésére ült össze, kiáltványt szerkesztett, amelyet Missouri állam szenátorához juttattak, azzal a kéréssel, hogy tartalmát terjessze Harding elnök elé. A kiáltvány, amelyet körülbelül tizezren irtak alá, egyebek között ezeket mondja:

Mi Magyarország volt alattvalói és utódai a magyarországi letelepedettek, kik most lo-

jális amerikai polgárok vagyunk, esedezve fordulunk az Egyesült Államok népéhez és kormányához, kérve azt, hogy érvényesítse befolyását abban az irányban, hogy Magyarország megszállott területein a lakosságnak a népszavazási jog adassék meg, vagyis, hogy rendelkezhessenek azok önmaguk felett és döntsek el öök, vajjon függetlenek óhajtanak-e lenni vagy pedig ha nem, melyik ország kormányának akarnak hűséget esküdni. Akaratuk ellenére azonban semmiesetre se kényszerítsek őket idegen szolgálatba. Ez a népszavazás valamely elfogulatlan felelős kormány, vagy kormányok felügyelete alatt volna megejtendő. Ezt az óhajunkat a méltányosság és az igazság nevében kiáltjuk világá.

Japán és Magyarország viszonya

Japán tudós a magyar hadifoglyokról

A Japánnal való tudományos érintkezés jövőjéről dr *Jutaka Kon* hokaidói orvosprofesszor így nyilatkozott:

Angol-, Francia- és Németország egyetemi hallgatói már régóta a csereviszony alapján hozzánk jönnek tanulmányutra. Mihelyt a nyelvi nyehézséget kiküszöbölhetjük, a magyar hallgatóknak a csereviszonyát is megcsinálhatjuk és a japán kormány szívesen

látná egyetemén magyar orvosi kiválóságokat.

Azonnal írok hazamba, hogy felhívjam Japán figyelmét arra, hogy a békekötés után a harmadik évben még mindig 60 ezer fogoly szinlődik Oroszországban. Ezt a legnagyobb lehetetlenségnek találom és ez szégyene Európának. Felfogom hívni Japán közvéleményét, hogy ezt a visszasságot megszüntetni igyekezzék.

„Egyedül nemzeti politikát csinállok...”

Hegedüs Lóránt védi a vagyonváltást - El fogja venni a háborus vagyont is - A miniszterelnök válasza Ruppert Rezsőnek - Ő más helyen keresi a politikai tisztességet - Még mindig a királylátogatás

-- A nemzetgyűlés mai ülése --

Budapest, július 13. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Bejelent, hogy 15 interpelláció van bejegyezve az interpellációs könyvbe.

Temesváry Imre az őrlési adóról szóló törvényjavaslattal kapcsolatban kívánja, hogy az ellátatlanok ellátásában ne csak a kiscgazdák vegyenek részt, ne ő rájuk háruljon minden teher, hanem a malmokra is. A pénzügyminiszter elnöklésével tartott értekezleten a malmok eleinte nem akartak ebbe belemenni, de később a vidéki malmok mégis magukra vállalták egy millió kétszázezer métermázsza gabona beszolgáltatását. Ugyanakkor a budapesti malmokra csak 300,000 métermázsza maradt, amelynek a beszolgáltatását a budapesti malmok nem akarták vállalni 600 koronás áron és mindenképen alkudoztak. Kéri a nemzetgyűlést, hogy kényszerítse a malmokat a gabona beszolgáltatására, továbbá, hogy a mezőgazdasági munkásokat is vegyék fel az ellátatlanok kategóriájába. A javaslatot elfogadja.

Kerekes Mihály a javaslatot igazságtalannak találja. A forgalmi adó helyett a közlelmezési pótdadó behozatalát ajánlja. Helyteleníti a pénzügyminiszter politikáját, amely a fogyasztási adókon épül fel és így leginkább az alsóosztály néprétegeket sújtja. Sürgeti, hogy a köztisztviselők természetbeni ellátásukat búzában kaphják meg. A javaslatot nem fogadja el.

Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter: El kell

mondanom, hogy miért hoztam e javaslatot és hogy miért ragaszkodom annak keresztülvételéhez, — igen kevés változtatással. Ez a javaslat volt a feltétele a gabona szabadforgalmának. Kijelentem, hogy csak három választásom volt. Vagy fenntartani a kötött forgalmat, de ezt el kellett vetnem, mert jó valutapolitikát nem lehet addig csinálni, amíg szuonyokkal rekvirálják a gabonát. Ennélfogva amikor a minisztertanácsban a miniszterelnök azt kérdezte, hogy vállalom-e a felelősséget a gabona szabadforgalmáért, akkor azt mondtam, hogy vállalom két feltétel alatt: az egyik az őrlési adó, a másik a vagyonváltás. Akkor mindkét kiscgazdapárti miniszter hozzájárult ehhez és én teljesítettem szavamat. Ha nem tartottuk volna fenn a kötött forgalmat, akkor az ellátatlanokat ki kellett volna dobni, erre azonban nem vállalkoztam.

A trianoni békében benne van, hogy Magyarország köteles olyan magas adókat hozni, mint amilyenek a szomszéd államban vannak. Ez keserves dicsősége a pénzügyminiszternek. Be kell hoznia az őrlési adót, csak az a kérdés: tud-e ugy verekedni a javaslat elfogadásáért, hogy azok becsületesen keresztülmenjenek. Ezért a javaslatért a Ház tagjai nem felelősek, csak én és a trianoni béke. En vagyok felelős a javaslatért lelkiismeretemnek és a trianoni békének. Német-, Francia- és Csehországban mindenütt felemelték a forgalmi adót s Olaszországban a háboru irtózatoss deficitjét

a kenyéradó tüntette el. Tavaly 500 rossz koronáért vették el a gabonát a gazdától, ma pedig kap érte 1000 jó koronát. Miután nem tartjuk fenn a kötött forgalmat és az ellátatlanokat sem dobhatjuk ki, ezért a forgalmi adó jó formáját választottam. Kiragadtam néhány dolgot, így elsősorban a gabonát, azután az állatot, de itt csak a paszussal bíró állatokat vettem figyelembe.

Azt mondják, hogy a javaslat antiszociális, hogy egész pénzügyi politikám fogyasztási adóra van bázisozva. De én éppen a vagyonos osztály vagyonának 20%-át veszem el. Nem lehet azzal vádolni, hogy a vagyonos osztályt kimélem. Ezután behozom a háboruban szerzett vagyon váltását is és elveszem a háborus vagyont. A váltáság tényleg súlyos, de elfogok menni az engedékenység szélső határáig. Amikor vidékre megyek, mindig azt tapasztalom, hogy a nemzet többsége mellettem van és egész biztosra veszem ezért, hogy győzni fogok mert az a babonám, hogy addig, amíg nem csinálók sem börze, sem bankpolitikát, sem kisbirtok, sem nagybirtok-politikát, hanem egyedül nemzeti politikát: addig engem a nemzet nem hagy el. (Élénk helyeslés.)

Ezután az elnök napirendi indítványt tesz és szünetet rendel el.

Szünet után Bethlen István miniszterelnök válaszol Ruppert Rezső interpellációjára: Tisztelt nemzetgyűlés! Ruppert képviselő ur interpellációjában két témáról beszél. Az egyik olyan eseményekre vonatkozik, amelyek még a Teleki kormány idejéből valók és pedig az „Igazság” című lapnak szubvencióval való ellátása ügyében, a második pedig személyes ügyre vonatkozik Németh István és Giczy százados között. Ez a második ügy a jelenlegi kormány idejében történt. Az első kérdésre megtagadhatnám a választ, azonban nem teszem ezt, mert a tisztelt képviselő ur az ellenzéki propaganda hangjával szólalt fel és ezt az ügyet a jelenlegi kormánnyal akarta összefüggésbe hozni. Én tehát a magam részéről a volt miniszterelnökhöz fordultam felvilágosításért és az ő felhatalmazása alapján vagyok bátor az eseményekre vonatkozólag azonnali nyilatkozni. A jelenlegi kormány az „Igazság,” című lappal semmi összefüggésben nincs és ezért a jelenlegi kormányra az interpelláció nem vonatkozhatik.

A való tényállás egészen más, mint ahogy azt Ruppert képviselő ur ismertette. Tényleg tavaly ősszel volt a nemzetvédelmi osztálynak egy Németh István nevű alkalmazottja, aki a maga részéről a munkáskérdéssel annyiban foglalkozott, hogy a nemzeti érzést a munkásosztályban lehetőleg fokozza. Elég ha rámutatok arra, hogy volt olyan idő, amikor propaganda miniszterium is volt és ez ugyszólván egészen nyíltan működött és ezt nem is lehetett helyteleníteni akkor. A nemzeti érzésnek a propagálása az ország lakosságának kötelessége. Ez a Németh István nevezetű ur igyekezett kapcsolatot teremteni a miniszterelnökség között és ő között, azonban a miniszterelnök nem fogadta el.

A munkásosztály 1920. évi őszi helyzetében nap-nap után alakult munkáspártok, amelyek nemzeti alapra helyezkedtek. Ezeket a munkáspártokat igyekezett Németh István egyesíteni. Teleki volt miniszterelnök kívánatosnak tartotta, hogy lehetőleg olyan munkáslapok létesüljenek, amelyek nemzeti alapra helyezkednek. A miniszterelnök azt mondtotta, hogy hajlandó a rendelkezési alapról, tehát olyan alapról, mely politikai célokat szolgál

egy hazafias tendenciájú lapnak, bizonyos szubvenciót bizonyos időn belül adni, körülbelül egy millió korona összegben. Ehhez joga volt, mert hazafias célt szolgált vele. Megalakult tehát az „Igazság” című lap, amelynek ez az összeg rendelkezésére állott. Németh István a lapnál alkalmazták. Egy idő múlva rajtakapták, hogy hűtlenül kezelte a reá bízott összegeket. A vizsgálat után látták, hogy az összeget más célra fordította és ekkor elbocsájtották Némethet állásából, mert sikkasztást követett el. Németh elbocsátása után megkezdte a bosszu hadjáratát, amelynek végeredménye Ruppert Rezső interpellációjában csúcsosodott ki. Németh elmondta, hogy olyan okiratok birtokában van, amelyek a kormány szociálpolitikai működésére kompromittálók. Május 19-én Németh újlag felkereste a városparancsnokságot, és megnevezett bizonyos feltételeket, amelyek esetén hajlandó visszalépni az iratoknak közlésétől. E feltételek teljesen kimerítik a zsarolás büntettének minden követelményeit. A honvédelmi miniszter megindította a vizsgálatot, hogy az előadott tények megfelelnek-e a valóságnak vagy sem. De amennyiben a tények a valóságnak megfelelnek, nem vagyok hajlandó a magam részéről semmi messzemenő konzekvenciát levonni.

(Pekár közbeszól: Hazaárulás! Elnök esenget, többen kiabálnak, hogy ez hazaárulás.)

Elnök kijelenti, hogy Pekárt közbeszólásért rendutasítja. Szólásszabadság uralkodik, a kormány és a miniszterelnök ur meg fogják találni rá a módot, hogy ezt érvényesítsék.

Bethlen: Az előadott tényekről megállapították, hogy egy embernek hazug híreszteléseinek alapulnak, aki hivatalos aktákat tulajdonított el, aki a pénzeket hűtlenül kezelte, hivatalos titoktartással visszaélve saját érdekében akarta ezeket érvényesíteni. Ezek a vádak nem a jelenlegi kormányra vonatkoznak, de Ruppert képviselő ur rem élegetett meg csak azzal, hogy a jelenlegi kormányt is gyanúsította. Olyan tényeket említett fel, amelyek diszreditálhatják a kormány tagjait, úgy egyéni, mint politikai becsület szempontjából. (Nagy zaj.) Bocsanatot kérek, ezek olyan súlyos vádak és gyanúsítások, amelyeket a kormány szó nélkül nem hagyhat. (Élénk helyeslés.) Szomorú a magyar parlamentre, hogy alaptalan vádakkal lépnek fel és gyanúsítják a kormányt. (Eljenzés és taps.) Ami pedig a politikai becsület illeti, válaszom arra az, hogy a képviselő urat ezen a téren nem fogom követni, mert a politikai tisztességet én más helyen keresem. (Eljenzés.)

Ruppert képviselő ur azt mondotta, hogy Szirmay elbocsátását Eckhardt sajtófőnök presszionálta és ezzel a cselekményével hivatali hatalommal való visszaélést követett el. Ez az eset úgy volt, hogy a Lágymányoson egy szétdarabolt hullát fogtak ki s a Nap-ban egy cikk jelent meg, hogy a gyilkos a katonaságnál tanulta mesterségét. (Nagy zaj.) Nem szöszörint citáltam, de az értelme ez volt. Akkor a lapokban propaganda folyt, amely miatt kénytelen voltam az Est-től és a Világtól a kolportázs jogot megvonni, és azt hiszem, hogy kötelességet teljesítettem akkor, amikor figyelmeztettem a lap főszerkesztőjét, hogy ehhez hasonló eset elő ne forduljon és ne tárgyaljanak olyan urakkal, akik hasonló cikkeket helyeznek el a lapokban, mert akkor kénytelen leszek ismét megvonni a kolportázs jogot. (Helyeslés.) Kérem válaszló tudomásul vételét.

Ruppert Rezső és Bethlen István ismételt felszólalása után a Ház a választ tudomásul vette.

Ezután Beniczky Ödön szólalt föl és fölolvastott egy sürgönyt. A sürgönyben az van, hogy Friedrich és társai Szombathely felé megkezdett útjukban, bárhol letartóztatandók. (Közbeiktások: — Talán apokrif a sürgöny?)

Bejelenti a sürgöny alapján Friedrich és társai mentelmi jogának megsértését.

Friedrich István: Nem akarok felpanaszolni semmit, a nemzetgyűléstől várom az elégtételt.

Tomcsányi igazságügyminiszter a nagy zajban kijelenti, hogy a miniszterelnök az előbb elmondottakat a nagy zaj miatt nem hallotta és ezért helyette kijelenti, hogy a bizonyos sürgönyről nem volt tudomása s kéri, hogy azt a Ház rendelkezésére bocsássa.

Ezután áttértek az interpellációkra. Kilenen részint elálltak, részint elhalasztották interpellációjukat és így Koszó István volt az első interpelláló. Elmondja, hogy a gabona szabadforgalma a legutóbbi miniszteri rendelettel kimondott és mégis a határos falvakban ésközsegekben a régi állapotot tartották fenn. Kéri, hogy a szállítással való igazolvány kényszerrel szüntessék meg. — A pénzügyminiszter a mai beszédében azt mondotta, hogy a szabadforgalom megteremtését tette függővé az örlési adót. A csongrádmezei gabonabeszolgáltatás ügyében interpellál. Sajnálja, hogy a földművelésügyi miniszter nincs jelen és így interpellációjára nem kaphat azonnal választ.

Az interpellációt kiadták a földművelésügyi miniszternek.

Pálffy Dániel a legközelebbi ülésre halasztja interpellációját.

Az ülés vége háromnegyed 3 órakor volt.

Statárium

A magyar kir. igazságügyminiszter az 1912. évi LXIII. t.-cikk 12. §-ának 4. pontjában nyert felhatalmazása alapján, 14.896—1921. I. M. E. szám alatt kiadott rendeletével a magyar kir. belügyminiszterrel és a magyar kir. honvédelmi miniszterrel egyetértve a rögtönbiráskodás megszüntetésének, illetőleg korlátozásának kihirdetését a debreceni kir. törvényszék területén elrendelte, e hirdetmény közzététele után elkövetett következő bűncselekményekre és pedig megszüntette:

1. gyilkosság, 2. szándékos emberölés, 3. közegészség ellen halál okozásával elkövetett bűntett, 4. rablás, 5. gyújtogatás, 6. vízáradás okozásának büntette, 7. vaspályákon, táviridákon, távbeszélőn vagy hajókon elkövetett közveszélyű cselekmények büntetteire.

A most felsorolt bűncselekményekre tehát ezentúl a rögtönbiráskodás ki nem terjed.

Ellenben korlátozta a következő két bűncselekményre:

1. Hűtlenség és 2. Lázzadás.

Ez utóbbi két bűncselekményre tehát a rögtönbiráskodás továbbra is kiterjed, miért is felhívom a lakosságot, hogy különösen az utóbbi büntettek elkövetésétől mindenki óvakodjék.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy a polgári bírások alá tartozó minden olyan egyén, aki a debreceni kir. törvényszék területén a hűtlenség vagy a lázzadás bűncselekmények valamelyikét elköveti, ezután is rögtönítélő eljárás alá kerül és halállal bünhődik.

Debrecen, 1921. évi július hó 11-én.

Dr. Kesserü Lajos.

kir. kuriai bíró,
a debreceni kir. törvényszék elnök.

Az angol-japán szerződés

Budapest, július 13. Egy washingtoni szikratávirat szerint az a hír terjedt el megbízható angol forrásból, hogy az angol-japán szerződést nem újítják meg. A japánok tiztagu küldöttsége, amelyben az összes pártok képviselve vannak, szombaton Londonba érkezett.

Dühöngő örült asszony a Csapókertben

Az államrendőrség központi ügyeletére tegnap este 9 óra tájban az a jelentés érkezett, hogy a Csapó-kertben Jánosi-utca 33. sz. alatt egy asszonyt örülségi rohamok vettek el és azóta folyton dühöng; szobája ablakait ököl-lel bevverte, a képeket és butorokat összetört, s ha sürgős rendőri segítség nem érkezik, attól lehet tartani, hogy vagy magában, vagy másban is kárt tesz.

Az ügyeletes rendőrtiszt azonnal értesítette dr. Balkányi Emil rendőrcsvost, aki egy rendőr és lapunk munkatársa kíséretében rögtön a Csapó-kertbe hajtatott.

A Jánosi-utca 33. szám alatti szegényes, szőlőskertekkel körülvett ház udvarán ült az elmebeteg nő, Csonka Sándorné Porcsin Mária, mellette a férje, kinek csillapító szavaira közben már megnyugodott valahogy s a dühöngést is abbahagyta.

A rendőrorvos óvatos kérdéseire nem igen felelgetett, de mihielyt a bizalma megjött, széles bőbeszédűséggel egész élettörténetét elmesélte.

Már a vége felé járt a lassu folyásu, mindennapi történet, amikor egyszerre csak fölemelkedett ültéből és izgatott hangon, szagatva kezdte követelni:

— Engedjenek a lányomhoz! Meghalt, de azért én megtudom keresni, ismerem az utat menni akarok... — Megismerem én őt ezer közül...

— Így van vele az ember. Ma is elkezdtem gondolkodni és addig gondolkodtam, míg rájöttem, hogy el kell mennem Nagybányára. Oda akarok menni vízbe ölni magamat, mert nem élem túl ezt a szomorúságot...

Itt hirtelen lehányatott a szerencsétlen s ettől fogva szólanul, merev mozdulatlan-sággal bámult maga elé.

A szomszédok elbeszélése szerint Csonkáné már régebb idő óta zavartan viselkedett, legutóbb azonban egyenesen törni-zúzni kezdett, úgy hogy közelébe sem volt tanácsos férközni. A rendőrorvos melancholikus elme-zavart állapított meg nála s mivel ön- és közveszélyes, a közkórház elmeosztályára való beállítására iránt haladéktalanul megtette az intézkedést.

Párisban Nyugatmagyarországról beszélnek

Páris, július 13. (MTI.) De Monzie szenátor a trianoni szerződés kapcsán a szenátusban ezeket mondotta:

— Lehetetlen, hogy Franciaország ne látna meg azt a veszélyt, amelyet a Magyarország rovására megnövelt Ausztria jelentene. A nyugati vármegyék is jobb szeretnék a Németországhoz való csatlakozást, az osztrák fenhatóságnál. Minthogy itt az igazság nevében beszélnek, a mi felelősségünk valósággal háborus felelősség, mert hadjárat folyik itten Magyarország ellen. Magyarországtól ezredéves területének újabb darabját veszik el, hogy megörvendeztessék vele Ausztriát, azt az Ausztriát, amely jelen helyzetében az ajándékot megőrizni képtelen.

Bécs, július 13. (MTI.) A bécsi deviza központ a lebélyegzett ezerkoronás bankjegyeket e hónap 15-ig, a százkoronásokat e hónap 13-ig veszi át. A beváltás díjmentes.

Benes Varsóba megy?

Bécs, július 13. (MTI.) A cseh lapok közlik, hogy mértékadó helyről kapott értesülés szerint nem lehetetlen, hogy dr. Benes külügyminiszter legközelebb Varsóba megy.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, Hiszek egy isteni örök Igazságban: Hiszek Magyarország feltámadásában.

KOROS SÁNDOR GABONAKERESKEDELMI IRODÁJA
DEBRECZEN, Hunyadi-utca 18. sz.
TELEFON 11-51.

Megkeresésekre, ajánlatokra azonnal válaszolok, esetleg a helyszínre is rögtön kiutazom!

F O G L A L K O Z I K mindenféle nyerstermények: buza, rozs, kétszeres. árpa, zab, tatárka, köles, tengeri, lencse, borsó, olajmagvak, zöldségfélék, burgonya, stb. vételével és eladásával vagon- és kisebb tételekben is.

NAPI HIREK

Ismét

egy „botrányos panamát“ tált a nemzetgyűlés elé az az „önzettel“ honatya, aki felszólalásaival megteremtette a ruppertizmusnak nevezett „nemzetvédelmi“ politikát. Nagy hűhóval rántotta le a leplet a kormány azon törekvéséről, hogy a nagyrészen még ma is félrevezetett munkásság szellemi táplálékul olyan munkáslap alapíttassék, amely vörös nemzetköziség helyett igazán magyar nemzeti irányban dolgozik... Hát biz ez szörnyűség nagy bűn Rupperték szemében, mert — mi tagadás — nem nagyon kedvez az ő törekvéseiknek. Ha a magyar munkásság megfelelő szellemi regenerálódás után érezni fogja, hogy elsősorban magyar és csak azután munkás, — akkor aligha lehet többé ebben az országban öszirózsafordalmat és zsidó-rémuralmat még egyszer felidézni. Hisszük, hogy ez fáj, nagyon fáj a ruppertizmusnak, — de annál jólesőbbben kellemes azoknak a tisztalelkű magyaroknak, akik mellékcélok és gondolatok nélkül szolgálják a haza feltámadásának nagyszerű gondolatát...

— **Az építészeti bizottság ülése.** Debrecen város építészeti bizottsága tegnap déli 12 órakor Csóka Sámuel h. polgármester elnökletével ülést tartott. Az ülésen több magánépítkezési ügydarabot, azonkívül a Csapó-utca burkolásának ügyét tárgyalták.

— **Kereskedelmi alkalmazottak küldöttsége Budapesten.** Fontos ülést tartott tegnap a Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének választmánya, melyen elhatározta, hogy legfontosabb sérelmeinek orvoslása céljából a jövő héten küldöttséget meneszt Budapestre az illető szakminiszterhez. Kérni fogja először azt, hogy a kereskedelmi alkalmazottak is vétessenek fel az ellátatlanok közé, hasonlóan a köztisztviselőkhez s az ipari munkásokhoz, másodsor kért fogja a vasárnapi munkaszünet elrendelését. E tárgyakon kívül még számos életbevágó kívánságot törekszik az Egyesület megvalósítani, melyek megvitatása, valamint a tagok gyűjtése érdekében vasárnap nagy propagandagyűlést tart 10-től a Kereskedő Társulat dísztermében, mely gyűlésre már most felhívja az összes, főleg pedig a fűszerkereskedelmi alkalmazottak figyelmét.

— **A pápai nuncius a magyar hadifoglyokért.** Schioppa Lőrinc pápai nuncius táviratot intézett a pápához, amelyben erkölcsi közvetítést és anyagi segítségét kéri az Oroszországban tartózkodó magyar hadifoglyok részére.

— **A vitézi szék hajdumegyei kapitánysága.** A vitézi szék keretében megállapították a vármegyei kapitányságot Debrecenben. A Debrecenben állomásozó hajdumegyei kapitányság vitéz kapitánya Nagy Pál ezredes lett. Most a vitézi szék felkérte a város közigazgatási bizottságát, hogy Hajdumegye vitézi kapitányával lépjen érintkezésbe.

— **Pusztit a szerb golyó.** Nyári András paptamási lakos néhány nappal ezelőtt át akarta lépni a demarkációs vonalat, hogy ismerőseit meglátogassa. Azonban a szerb őrs az átlépés közben minden figyelmeztetés nélkül lelőtte. Az első lövés nem volt halálos és a sebesült segélyért kiáltott. Az őrsparancsnok oda ment és közvetlen közelből belelőtt Nyáryba, aki rögtön kiszenvedett. A holttestet elrejtették a pusztán, ahol a magyar határcsendőrség találta meg.

— **Fémmezmunkáló gépek eladása.** A lemergi „Keleti Vásár“ vezetősége kamaránk útján arra hívja fel a kerületbeli érdekeltség figyelmét, hogy egyik ottani legnagyobb gyárvállalat fémmezmunkáló gépeinek eladását közvetíti. A debreceni kereskedelmi és iparkamara e körülményt azzal tudatja vas- fém- és gépipari és kereskedelmi vállalataival, hogy fentevezett gépgyár nemcsak most a vásárállítás alkalmával, hanem később is állandóan szállítóképes.

— **Villamos kisiklás.** Tegnap délután 5 órakor a nagy erdei csősz háztól alig 20—25 lépésnyire kisiklott a városba befelé jövő 29. számú villamoskocsi. A kisiklás következtében a közlekedést csak átszállásokkal tudták lebonyolítani. Közel háromnegyed órai munka kellett ahhoz, hogy a kisiklott kocsit a vasúttársaság emberei a sínekre hévvezették.

— **Továbbképző magántanfolyam lányok részére.** A felsőbb leányiskola vagy polgári leányiskola negyedik osztályát elvégzett tanulóleányok közül azok számára, kik sem gimnáziumba, sem valamely szakiskolába beiratkozni nem fognak, de ismereteiket fejleszteni szeretnék, szeptemberben napi kétórás délutáni elfoglaltsággal továbbképző magántanfolyamot nyitunk. Főbb tárgyak lennének magyar irodalom, történet, német és francia. Érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek július 14-től 17-ig bezárólag 11 és 1 óra közt a ref. leányközépiskola tanári szobájában.

— **Baleset munkaközben.** Tegnap délelőtt Lövey Ferenc géplakatos Kohári-utcai műhelyében dolgozott. Munkaközben Lövey lábára esett egy reszelő, mely jobblábát súlyosan megsértette. Lövey Ferencet sérüléseivel be szállították a közkórházba.

— **A keresztyén szociálisták kirándulása.** Mint lapunk legutóbbi számában jeleztük, a keresztyén szociálisták jul. 17-én vasárnap nagy szabású kirándulást terveznek a Bocskay-kertbe ahol ez alkalommal fényesnek ígérkező nyárimulatságot rendeznek. A mulatság keretében külön érdekesség lesz a kugli verseny, melyre 5 verseny-díj van kitűzve. Az ünnepségre délután 15 órakor külön-vonat indul, mely hajnali 3 órakor fog visszafelé jönni. E különvonaton kívül a rendes napi vonatok is közlekedni fognak. A rendezőség felkéri az ünnepségen részt venni szándékozókat, hogy jegyüket idejében váltsák meg.

— **Duhajkodás a Hadházi uton.** Botrányos verekedés történt szombatról vasárnapra virradó éjszaka a Hadházi-uton. A rendőrszem felosztította a Hadházi-uton levő Saff-féle vendéglőből hangosan kijövő Szakáll Gábort és három társát, hogy a duhajkodással hagyjanak föl. Szakállék azonban a felszólításnak nem-hogy nem tettek eleget, de még jobban duhajkodtak, majd a köteleességét teljesítő rendőrnek nekiestek, ütlegelni kezdték, sőt le is teperték és késsel rohantak rája. A rendőr védekezett, majd pedig mikor a földről feltámaszkodott, kardot rántott és támadói ellen fordult. Ezenközben a közelből előkerült járőrökkel a támadókat lefegyverezte és bekísérte a rendőrségre. A rendőrség Szakáll Gábort és 3 társát letartóztatta s ellenük hatósági közegsértésért, továbbá az 1921. III. t. c. értelmében az eljárást megindította. Reméljük, elrettentő büntetésben fognak részesülni.

A trianoni béke végrehajtása

Páris, július 13. (M. T. L.) Az egész francia sajtó érdeklődése kivétel nélkül Harding elnök kezdeményezése felé fordul, úgy, hogy a trianoni szerződés ratifikálásáról a lapok alig emlékeznek meg. A „Temps“ vezércikkében kijelenti, hogy Briand világosan kifejezte egész Franciaország hangulatát. Franciaország nem akarja sem Magyarországot, sem Ausztriát sanyargatni és a békeszerződések fogyatkozását sem titkolja. A szerződések azonban egyetlen alapját szolgáltatják Európa békéjének.

Páris, július 13. (M. T. I.) A nagykövetek tanácsa a trianoni békeszerződés végrehajtásának előkészítésére vonatkozó bizonyos rendszabályokat vizsgálat tárgyává tette.

Japán és Szibéria

Moszkva, július 13. (M. T. L.) Az orosz kormány hajlandó visszavonni csapatait Szibériából, ha Japán tárgyalásokba becsatlakozik az orosz kormánnyal és szerződést köt vele.

Magyarbarát francia párt

Páris, július 13. Tisseyre képviselő „Magyarország barátai“ címmel új parlamenti csoport alakulását kezdeményezte. Tisseyre, aki legutóbb beutazta Magyarországot, meg van győződve arról, hogy a háború és a trianoni békeszerződés ellenére Magyarország Franciaország barátja marad. E csoport alakulását a francia lapok véleménye szerint nyomban követni fogja a magyar parlamentben a „Franciaország barátai“ csoportjának megalakulása. Így szívélyes viszony fog megkezdődni a két ország között, melynek kedvező következményei lehetnek.

— **Ankét a közüzemi pótlék tárgyában.** A lakás közüzemi pótlék felemelése tárgyában ma délután a városházán ankét lesz. Az ankéton a város részéről megjelennek dr. Mogyoss György főügyész, Kondor Kálmán főszámvevő és dr. Vargha Elemér tb. főjegyző. A lakbérleti bizottság, a járásbíróóság lakásügyekben bírskodó bírása, azonkívül a lakáshivatali előadók is megjelennek a megbeszélésen.

— **Két millió koronát** szavazott meg az ország fővárosa a hadifoglyok hazaszállításának céljaira. Vajjon mennyit fog megszavazni ugyanerre a Tiszántul fővárosa?

— **Országos járműökör és fejőstehénvásár Budapesten.** Az országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep intézőbizottsága elhatározta, hogy a most felépített vásárteret, amely berendezésénél fogva Középeurópában az első helyet foglalja el rendeltetésének megfelelően kihasználja és ezért június 23—26-ig, július 20—23-ig és augusztus 16-tól 12-ig országos járműökör- és fejőstehénvásárt rendez. A június 23—26-ára hirdetett vásárt technikai jellegű akadályok miatt ném lehetett megtartani, így az arra bejelentett anyagot is a júliusi vásárra fogják felhozni. — Ezt a vásárt július 20—23-án biztosan meg fogják tartani és pedig tekintettel az akkor már folyamatban lévő hordási és tarlótorési munkálatokra, különösen igásökrök iránt fog előre láthatóan nagyobb kereslet mutatkozni. Ennek kielégítéséről gondoskodás fog történni és ha váratlan akadályok nem merülnek fel, a vásár elsőrendű erdélyi magyar igás ökrök beszerzésére is módot fog nyújtani. De a tejforgalom szabaddá tétele folytán a fejőstehének iránt is elég élénk a kereslet, amelyeknek jó megbízható minőségben való beszerzésére ez a vásár szintén kedvező alkalomnak ígérkezik. Közelebbi felvilágosítást a vásár lebonyolításával megbízott Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, Alkotmány-utca 29.) nyújt, ahová a bejelentések is intézendők.

— **Halálos játék.** Varga László két és fél éves Viola-utcai kis fiúcska több társával a Viola-utca s a Ferenc József-ut sarkán játszadozott. A gyermekek kavicsokkal dobálták egymást és a dobált kavicsok közül egy élesebb paladarab a kis Varga Lacit fején találta. Az ütés oly súlyos volt, hogy a fiúcska a sérülés után kézzel behalt sebébe. A szerencsétlen gyermeket tegnap boncolták fel a törvényszéki orvostani intézetben.

— **Magyar kivándorlókat és visszavándorlókat védő iroda.** A kivándorlási Tanács a m. kir. Belügyminiszter ur és a Kormány jóváhagyásával aki és visszavándorló magyar állampolgároknak lelketlen ügynököktől megvédelmezése, jó tanácsokkal, felvilágosítás-sal, munkaalakalom és megélhetési lehetőség szerzésében támogatás céljából „Magyar Kivándorlókat és visszavándorlókat védő iroda“ elnevezéssel társadalmi szervezetet létesített és Budapesten 1921. június 1-től a keleti pályaudvaron irodát és szállót állított fel. Felhívom azérei a ki és visszavándorlókat, hogy ezen irodában minden utba gazitással, felvilágosítással, tudni valóval készséggel elláttnak, tehát forduljanak oda. Rostás István, a városi előjáróság vezetője.

— **A szuperfoszfát gyártása** a hozzá szükséges nyers foszfát megérkezése folytán, annak feldolgozása révén megkezdődött és már július 15-től kezdődően a szuperfoszfát műtrágya fokozatosan a gazdaközönség rendelkezésére áll. A szuperfoszfát forgalomba hozatalával a kormány a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét bizta meg. A szövetkezet pedig arra kéri a gazdaközönséget, hogy szuperfoszfát szükségletét jelentse be. Ennek az az előnye, hogy tekintettel arra, hogy a rendelkezések a beérkezésük sorrendjében intéződnek el, a bejelentő gazda korábban, azaz idejében jut műtrágyához. És mivel földjeink a műtrágyát már évek óta nélkülözni voltak kénytelenek, természetük megfelföldön csak műtrágyák segítségével fokozható. Minden gazdának saját érdekében áll műtrágyáról idejében gondoskodni. A szuperfoszfát ára ugyan még nem tudható, de mivel a nyersanyagot a kormány hozatta, annak árát is ő szabja meg, az bizonyára a lehető alacsony lesz. (V. Sz. J.)

— **Elismeri** az erdélyi magyarság kultur-főlnyét Jorga Nikoláj, a bukaresti egyetem-történelem tanára. Ugyanaz, aki ádáz ellensége mindannak, ami nem oláh.

